

[Skov Jørgensen.]

der ikke skal. Det hedder i betænkningen, at en væsentlig del af eleverne til åndssvage-skolerne vil komme fra folkeskolen, hvorfor det vil blive konsulenterne for særundervisningen og skolepsykologerne, som i praksis tager initiativet til overførelse til åndssvage-skolerne. Jeg kan illustrere rigtigheden heraf med et par eksempler fra sådanne skoler. Den ene har 46 elever i alderen fra 9½ til 17 år, deraf er 6 under forsorg, og 41 er kommet fra folkeskolen. Den anden har 41 elever i alderen mellem 7 og 16 år. 35 af disse elever er indmeldt efter særkonsulentens undersøgelse, mens 17 elever er under forsorg; men lederen regner med, at antallet af elever under forsorg vil være faldende. For mig peger disse tal på nær kontakt mellem eksternatskolen og folkeskolen.

Jeg har lagt mærke til, at den højtærede socialminister i en tale til Ungdommens Fællesråd forleden understregede ungdomskommissionens ønske om, at handelsskoler og tekniske skoler blev lagt ind under undervisningsministeriet. Behovet for koordinering af disse skoler med folkeskolen er steget stærkt, erklærede den højtærede socialminister efter bladmeddelelserne. Hvis jeg ikke husker fejl, hvad jeg fra anden side har fået bekræftet at jeg næppe gør, gav den højtærede socialminister, den daværende undervisningsminister, på den første såkaldte rundbordskonference udtryk for, at ministeren ønskede al undervisning samlet under ét ministerium. Er denne opfattelse forkert, beder jeg den højtærede socialminister rettede mig.

Vi bør endnu en gang overveje, om vi gør rigtigt i på så tidligt et tidspunkt som i barnets første skoleår at trække så skarp en grænse mellem de svagt begavede børn, som man gør ved at dele dem mellem to ministerier med hver sin måde at administrere på. Jeg vil endnu en gang understrege, at mange af eksternatskolens elever siden hen klarer sig uden forsorg, og at mange af hjælpeskolens elever ikke gør

det. Jeg mener ikke, vi skal unnlade at indrette undervisningen efter den undervisningsmodtagelighed, det enkelte barn i øjeblikket har; men det er et spørgsmål, om det ikke skaber en naturligere grænse mellem optagelse i folkeskolen og inddragning under forsorgen at skelne mellem de børn, der af medicinske, sociale eller andre grunde skal optages på et af forsorgens hjem, og de børn, der bor hjemme, og for hvem spørgsmålet blot er at finde en til dem afpasset undervisning. Det er sådan, vi gør med de svagtseende, de svagthørende og de læseretardedede. Kan de blive i deres hjem, tager folkeskolen sig af dem. Kræver undervisningen af dem institutbehandling, tager forsorgen sig af dem.

Det har været åndssvageudvalgets ønske at sigte på større frihed; man har ment, at åndssvageforsorgen skulle være som et tilbud til forældrene. Jeg er ikke helt klar over, om lovforslagets formulering i tilstrækkelig grad dækker dette ønske; det må vi se på. Der står i § 6, stk. 2:

„Bliver forsorgen i øvrigt bekendt med, at en person må antages at have behov for åndssvageforsorg, skal den foranledige foretaget de fornødne undersøgelser . . .“

Og i § 8, stk. 1, står der:

„Der gives af forsorgen forældre med børn, der er åndssvage, eller hvis tilstand ganske må ligestilles hermed, fornøden vejledning . . .“

Videre siges det i samme paragrafs stk. 2, at der kan rejses børneværnssag, såfremt forsorgens anvisninger ikke følges. Jeg tvivler ikke om, at forsorgen fortsat vil gå langt for at have forældrene med; jeg har i den henseende de allerbedste erfaringer fra samarbejdet med åndssvageforsorgen. Men i realiteten er tvangsbestemmelserne her af betydeligt omfang, og med den udvidelse af åndssvageforsorgens arbejdsområde, der efter lovforslaget kan blive tale om, må vi overveje, hvor ofte vi kan blive nødt til og i hvor høj grad vi ønsker at gøre brug af disse tvangsbestemmelser.